

РЕШЕНИЕ

№ 31

гр. Първомай, 25.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ПЪРВОМАЙ, ПЪРВИ СЪДЕБЕН СЪСТАВ, в
публично заседание на двадесет и седми февруари през две хиляди двадесет и
четвърта година в следния състав:

Председател: Радина В. Хаджикирева

при участието на секретаря Венета Ж. Хубенова
като разгледа докладваното от Радина В. Хаджикирева Гражданско дело №
20235340100409 по описа за 2023 година

Предявени са установителни иски с правно основание чл. 422, ал. 1, вр. чл. 415, ал. 1 ГПК, вр. чл. 55, ал. 1, предл. 1 ЗЗД и чл. 86, ал. 1 ЗЗД от „Изи Финанс“ ЕООД срещу А. С. Ф. за признаване за установено по отношение на ответника, че дължи на ищеца следните суми: 50 лв. – частичен иск от общо 900 лв., представляваща платена без правно основание сума по Договор за предоставяне на кредит от разстояние № *** от ***, обявен за нищожен с Решение № 112 от 27.03.2023 г. по гр. д. № 124/2022 г. по описа на РС Асеновград, ведно със законната лихва върху тази сума от подаване на исковата молба – 02.08.2023 г., до окончателното изплащане на вземането, и 14,13 лв. – обезщетение за забава за периода от 15.07.2020 г. до 28.04.2023 г., за които суми е издадена Заповед № 162/09.06.2023 г. за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК по ч. гр. д. № 292/2023 г. по описа на РС Първомай.

Ищецът твърди, че на *** ответникът получил от него сума в размер на 900 лв. по банковата си сметка в „Банка ДСК“ ЕАД. Сумата била преведена в изпълнение на Договор за предоставяне на кредит от разстояние № *** от *** Посочено е, че договорът бил прогласен за нищожен с Решение № 112 от 27.03.2023 г. по гр. д. № 124/2022 г. по описа на РС Асеновград. Поради това счита, че преведената сума е недължима поради липса на основание. В настоящото производство ищецът претендира сумата от 50 лв., представляваща част от недължимо платената сума в общ размер на 900 лв. В тази връзка депозирал пред съда заявление за издаване на заповед за изпълнение на парично задължение. Тъй като в срока по чл. 414, ал. 2 ГПК ответникът подал възражение срещу издадената заповед, за него бил налице правен интерес да предяви настоящия иск. По тези съображения моли да бъде уважена исковата му претенция.

В срока по чл. 131, ал. 1 ГПК е постъпил отговор на исковата молба от

ответника, в който излага съображения за неоснователност на иска. Ответникът не оспорва, че е получил главницата по сключения между страните договор за кредит. Твърди, че е заплатил на ищеца по договора за кредит суми в общ размер на 145,90 лв. След обявяването му за нищожен счита, че дължи единствено връщане на главницата, поради което платените суми следвало да се отнесат за погасяване на същата. Поради това счита иска за дължимост на сумата от 50 лв. за неоснователен. Неоснователен бил и искът заплащане на обезщетение за забава за периода от 15.07.2020 г. до 28.04.2023 г., тъй като ищецът не бил изпращал на ответника покана за доброволно изпълнение, а длъжникът дължал обезщетение за забава от датата на поканата да изпълни. По тези съображения моли да бъдат отхвърлени предявените искове.

Съдът, като съобрази доводите на страните и събраните доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, намира за установено следното от фактическа страна:

Въз основа на подадено от ищеца заявление е издадена Заповед № 162/09.06.2023 г. за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК по ч. гр. д. № 292/2023 г. по описа на РС Първомай, с която е разпоредено на ответника да заплати на ищеца следните суми: 50 лв., представляваща част от платена без правно основание сума в общ размер на 900 лв. по Договор за предоставяне на кредит от разстояние № *** от ***, обявен за нищожен с Решение № 112 от 27.03.2023 г. по гр. д. № 124/2022 г. по описа на РС Асеновград, ведно със законната лихва върху тази сума от 04.05.2023 г. до окончателното изплащане на вземането, 14,13 лв. – обезщетение за забава за периода от 15.07.2020 г. до 28.04.2023 г., както и държавна такса в размер на 25 лв. и юрисконсултско възнаграждение в размер на 50 лв. От приложеното ч. гр. д. № 292/2023 г. се установява, че в срока по чл. 414, ал. 2 ГПК ответникът е депозирал възражение срещу издадената заповед за изпълнение, а ищецът в изпълнение на указанията на съда в преклузивния едномесечен срок е предявил искове за установяване съществуването на вземането си.

В разглеждания случай страните не спорят, а и от представеното извлечение от банкова сметка се изяснява, че в изпълнение на сключения между ищеца, в качеството на кредитодател, и ответника, в качеството на кредитополучател, Договор за предоставяне на кредит от разстояние № *** от *** ищецът е предоставил на ответника сумата от 900 лв. Не се спори и че по договора за кредит ответникът е извършил плащания в общ размер на 146 лв.

С Решение № 112 от 27.03.2023 г. по гр. д. № 124/2022 г. по описа на РС Асеновград, влязло в сила на 20.04.2023 г., са отхвърлени предявените от ищеца „Изи Финанс“ ЕООД срещу ответника А. С. Ф. искове за признаване дължимостта на следните суми: 843,70 лв. – главница, и 222,76 лв. – договорна лихва за периода 26.01.2020 г. – 20.04.2021 г., претендирани на основание Договор за предоставяне на кредит от разстояние № *** от ***, както и 22,26 лв. – обезщетение за забава за периода 20.04.2021 г. – 01.09.2021 г., за които суми е издадена Заповед за изпълнение № 764 от 14.09.2021 г. по ч. гр. д. № 1970/2021 г. по описа на РС Асеновград. В мотивите на съдебния акт е прието, че договорът за кредит е нищожен поради противоречие с добрите нрави, тъй като възнаградителната лихва надвишавала трикратния размер на законната лихва.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Възникването на спорното материално право, предявено пред съда с исковата

молба, за връщане на даденото при начална липса на основание се обуславя от осъществяването в обективната действителност на следните материални предпоставки (юридически факти): 1) процесната сума да е излязла от патримониума на ищеца; 2) тя да е постъпила в имуществения комплекс на ответника и 3) това разместване на блага от имуществото на ищеца в патримониума на ответника да е без правно основание, т. е. без да е бил налице годин юридически факт, а именно без да е било налице валидно правоотношение между страните по договор за кредит.

В разглеждания случай, както беше посочено по-горе, страните не спорят, че ищецът е заплатил на ответника сумата в размер на 900 лв. Съгласно Постановление № 1 от 28.05.1979 г. по гр. д. № 1/1979 г. на Пленума на ВС, първият фактически състав на чл. 55, ал. 1 ЗЗД изисква предаване, съответно получаване, на нещо при начална липса на основание, т. е. когато още при самото получаване липсва основание за преминаване на блага от имуществото на едно лице в имуществото на друго. Начална липса на основание е налице в случаите, когато е получено нещо въз основа на нищожен акт. Именно такъв е и настоящият случай, доколкото предявените от ищеца искове за заплащане на претендираните съгласно договора за кредит главница, възнаградителна лихва и обезщетение за забава са отхвърлени поради нищожност на договора за кредит. Поради това ответникът следва да върне като получена без основание единствено предоставената сума по кредита. В случая по договора за кредит ответникът е извършил плащания в общ размер на 146 лв. Следователно в настоящата хипотеза ответникът дължи на ищеца сумата по процесния договор за кредит след приспадане от нея на направените плащания. След извършване на съответните изчисления следва, че ответникът трябва да върне на ищеца сумата от 754 лв. Посочената сума е дължима по правилата на неоснователното обогатяване, доколкото е прието, че процесният договор за кредит е нищожен. В разглежданата хипотеза в предходното водено между страните производството по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК съдът не е могъл да присъди чистата стойност на кредита съобразно разпоредбата на чл. 23 ЗПК, тъй като в мотивите на съдебния акт е прието, че договорът е нищожен поради противоречие с добрите нрави, а не поради неспазване на изискванията на ЗПК. Предвид неприложимостта на разпоредбата на чл. 23 ЗПК в процесния случай, ищецът би могъл да иска връщане на даденото без основание съгласно общите правила на чл. 34 и чл. 55, ал. 1 ЗЗД. По изложените съображения се налага изводът, че следва да бъде уважен предявеният иск за признаване за установено, че ответникът дължи на ищеца сумата от 50 лв. – частичен иск от общо 900 лв., представляваща платена без правно основание сума по Договор за предоставяне на кредит от разстояние № *** от ***, ведно със законната лихва върху тази сума от подаване на исковата молба – 02.08.2023 г., до окончателното изплащане на вземането.

Що се отнася до претенцията за заплащане на обезщетение за забава, следва да се съобразят указанията на Тълкувателно решение № 5/21.11.2019 г. по тълк. д. № 5/2017 г. на ВКС, ОСГТК, съгласно които при връщане на дадено при начална липса на основание в хипотезата на чл. 55, ал. 1, предл. 1 ЗЗД длъжникът дължи обезщетение за забава от поканата да изпълни. Задължението за връщане на дадено при начална липса на основание, след като е безсрочно, може да се иска от кредитора веднага. То възниква от момента на получаване на недължимото и от този момент става изискуемо, както е изяснено и в т. 7 от ППВС № 1/1979 г. Началото на изискуемостта е начало и на погасителната давност на основание чл. 114, ал. 1 ЗЗД, но автоматично не води до забава на длъжника. За забава на длъжника по безсрочното задължение е необходимо той да бъде поканен от кредитора да изпълни съгласно чл. 84, ал. 2 ЗЗД, както и вина за

неизпълнението, съответно за късното изпълнение. В случая препис от исковата молба, с която ищецът е претендирал дадената по договора за кредит главница по гр. д. № 124/2022 г. по описа на РС Асеновград, е връчена на ответника на 14.06.2022 г. Същата съдържа недвусмислено изявление от страна на ищеца за връщане на получената главница. Въпреки това до момента ответникът не е възстановил на ищеца полученото при начална липса на основание, поради което след отхвърляне на иска за заплащане на главницата на договорно основание, ищецът е предявил иск за връщането ѝ по правилата на неоснователното обогатяване. Предвид всичко изложено съдът приема, че ответникът дължи обезщетение за забава за периода от 14.06.2022 г. до 28.04.2023 г. Поради това и съобразявайки определения от БНБ основен лихвен процент за съответния период, с нормативно установената надбавка от 10 пункта, съдът установи, че дължимата законна лихва за този период върху сумата от 50 лв. възлиза на 4,67 лв. По тези съображения предявеният иск за обезщетение за забава следва да бъде уважен до тази сума, като за разликата до пълния предявен размер от 14,13 лв. и за периода от 15.07.2020 г. до 13.06.2022 г. да се отхвърли като неоснователен и недоказан.

Съобразно т. 12 от ТР № 4/18.06.2014 г. на ВКС, ОСГТК, разноските, сторени в заповедното производство, следва да се присъдят с решението по исковото производство, като съдът се произнася с осъдителен диспозитив. В хода на заповедното производство ищецът е направил разноски в общ размер на 75 лв. за държавна такса и юрисконсултско възнаграждение. В исковото производство е извършил разноски в размер на 75 лв. за държавна такса, като е бил защитаван от юрисконсулт. Според разпоредбата на чл. 78, ал. 8 ГПК в полза на юридически лица или еднолични търговци се присъжда възнаграждение в размер, определен от съда, ако те са били защитавани от юрисконсулт, като размерът на присъденото възнаграждение не може да надхвърля максималния размер за съответния вид дело, определен по реда на чл. 37 от Закона за правната помощ. От своя страна, нормата на чл. 37 ЗПП препраща към Наредбата за заплащане на правната помощ, която в чл. 26 и чл. 25, ал. 1 предвижда възнаграждение за заповедното производство от 50 до 180 лв., а в исковото – от 100 до 360 лв. Предвид вида и характера на извършените процесуални действия, съдът определя на ищеца възнаграждение за юрисконсулт в размер на 50 лв. за заповедното и 100 лв. за исковото производство. С оглед уважената част от исковите, в полза на ищеца следва да се присъдят сторените в заповедното производство разноски в размер на 63,94 лв., както и тези, направени в хода на настоящото производство, които възлизат на 149,19 лв. Предвид отхвърлената част от иска на основание чл. 38, ал. 2, вр. ал. 1, т. 2, вр. чл. 36, ал. 2 ЗАДв на процесуалния представител на ответника – адв. П., следва да се определи възнаграждение за осъществената правна помощ. Съгласно разпоредбата на чл. 7, ал. 2, т. 1 от Наредба № 1 от 01.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения същото следва да бъде в размер на 400 лв. Поради това и вземайки предвид отхвърлената част от иска, ищецът следва да бъде осъден да заплати на адв. П. сумата от 59,01 лв.

Така мотивиран, РС Първомай

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по исковите с правно основание чл. 422, ал. 1, вр. чл. 415, ал. 1 ГПК, вр. чл. 55, ал. 1, предл. 1 ЗЗД и чл. 86, ал. 1 ЗЗД по отношение на А. С. Ф., ЕГН: *****, адрес: ***, че дължи на „Изи Финанс“ ЕООД, ЕИК: ***, със седалище и адрес на управление: ***, следните суми: 50 лв. – частичен иск от общо

900 лв., представляваща платена без правно основание сума по Договор за предоставяне на кредит от разстояние № *** от ***, обявен за нищожен с Решение № 112 от 27.03.2023 г. по гр. д. № 124/2022 г. по описа на РС Асеновград, ведно със законната лихва върху тази сума от подаване на исковата молба – 02.08.2023 г., до окончателното изплащане на вземането, и 4,67 лв. – обезщетение за забава върху сумата от 50 лв. за периода от 14.06.2022 г. до 28.04.2023 г., като за разликата над сумата от 4,67 лв. до пълния предявен размер от 14,13 лв. и за периода 15.07.2020 г. – 13.06.2022 г. за обезщетение за забава **ОТХВЪРЛЯ** иска, за които суми е издадена Заповед № 162/09.06.2023 г. за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК по ч. гр. д. № 292/2023 г. по описа на РС Първомай.

ОСЪЖДА А. С. Ф., ЕГН: *****, адрес: ***, да заплати на „Изи Финанс“ ЕООД, ЕИК: ***, със седалище и адрес на управление: ***, сумата от 63,94 лв. – разноси в заповедното производство, и сумата от 149,19 лв. – разноси в исковото производство.

ОСЪЖДА „Изи Финанс“ ЕООД, ЕИК: ***, със седалище и адрес на управление: ***, да заплати на адв. М. А. П. от АК Пловдив на основание чл. 38, ал. 1, т. 2 ЗАдв сумата от 59,01 лв. за адвокатско възнаграждение.

Решението подлежи на обжалване с въззивна жалба пред ОС Пловдив в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Първомай: _____ (п) _____

РХ/МИ